

Константюк Наталія

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РЕФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Вищі навчальні заклади України сьогодні мають великий брак коштів для свого успішного функціонування. Це вимагає пошуку альтернативних шляхів та джерел фінансового забезпечення вищої освіти в Україні.

Реформа у фінансуванні системи вищої освіти України має відбуватися як на інституційному рівні так і стосуватися кожного окремого студента. Державна фінансова політика повинна бути спрямована на розвиток і підтримку вищої освіти в усіх її аспектах.

На системному рівні наші політики та уряд повинні на кінець зрозуміти важливість вихідних результатів вищої освіти для економіки, суспільства, добробуту нації та конкурентоспроможності країни, залишився залишковий принцип фінансування вищої освіти. Відповідно, це вимагає зусиль по підвищенню ефективності інвестицій в освіту, які за результатами оцінок ОЕСР дають віддачу від 6% до 24% залежно від країни та віку осіб, що здобувають вищу освіту. Як бачимо, норма прибутку від вкладень в освіту є досить високою як для держави так і для індивідуума. В окремих випадках вона перевищує середню норму прибутку для виробничих підприємств. Такий вид інвестицій є доцільним у всіх аспектах, оскільки вони завжди приносять економічні і соціальні вигоди.

На студентському рівні слід ширше запроваджувати й використовувати гранти та різноманітну фінансову підтримку для студентів, стимулюючи їх до кращих результатів у навчанні, підвищуючи особисту відповідальність за участь у навчальному процесі. На жаль, в Україні активно не застосовується кредитування студентів для здобуття вищої освіти. Формально відомо що такий вид кредитування існує, однак на практиці він не знайшов широкого застосування. Тому потребує вдосконалення сам механізм надання, одержання а повернення кредитів для навчання. Для підтримки талановитої студентської молоді доцільно впроваджувати премії, навіть для студентів платної форми навчання, розмір яких доцільно переглядати за результатами кожної сесії.

Також у реформі фінансування вищих навчальних закладів повинні брати участь підприємства та установи, які бажають готувати для себе відповідних спеціалістів. У цьому випадку доцільно запровадити систему податкових знижок для таких підприємств.

Найвищою є норма прибутку від вкладень у вищу освіту в таких країнах як Бельгія, Великобританія, Норвегія, Фінляндія, тому варто вивчити досвід цих країн та

імплементувати основні положення, які можуть бути застосовані до реалій української економіки.

Реформування фінансової сфери вищої освіти в Україні має враховувати підвищення якості навчання та розширення доступу до освіти для всіх бажаючих. Коли говоримо про підвищення якості вищої освіти, то в першу чергу маємо на увазі підготовку фахівців відповідно до вимог сучасного ринку праці.

Вищі навчальні заклади України не повинні стояти осторонь від процесу формування нового виду ресурсів – капітал, заснований на знаннях (Knowledge-based capital). Першочерговий вплив на людину, як носія капіталу, заснованого на знаннях, має освіта. Тому, формування такого капіталу є можливим через інвестиції в освіту, результатом якої стають наукові дослідження та інновації, що у сукупності знаходяться в серці економіки знань і є двигуном довгострокового зростання.

Інвестиції в освіту, дослідження та інновації генерують капітал, заснований на знаннях, що робить ключовий внесок в продуктивність та конкурентоспроможність націй.

Тому, уряд України задля свого економічного зростання повинен враховувати дані тенденції у формуванні державної фінансової політики, всебічно сприяти розвитку освіти, яка втілюється у наукових дослідженнях та інноваціях, а також приділяти належну увагу людським ресурсам, котрі є носіями капіталу, заснованого на знаннях.

Список використаних джерел:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21>.
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. OECD (2013), OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2013, OECD Publishing. [Electronic resource] / Access' regime: http://dx.doi.org/10.1787/sti_scoreboard-2013-en.
4. OECD (2015), Education Policy Outlook 2015: Making Reforms Happen, OECD Publishing. [Electronic resource] / Access' regime: http://www.oecd.org/edu/EPO%202015_Highlights.pdf.